

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Miklós Endre ügyvéd (7400 Kaposvár, Ezredév utca 1.) által képviselt I-IV. rendű felperesek neve (címe) felpereseknek - az Árvainé dr. Szűcs Zsuzsanna ügyvéd (7400 Kaposvár, Teleki utca 11.) által képviselt I. rendű alperes neve (címe), a dr. Posza Éva Erika ügyvéd (7400 Kaposvár, Fő utca 12.) által képviselt II-III., VI-VII-VIII-IX., XI-XII., XIV., XVII. rendű alperesek neve (címe), a dr. Fekete János József ügyvéd (7400 Kaposvár, Nádor utca 5.) által képviselt V., X., XIII., XV-XVI. rendű alperesek neve (címe) ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2008. július 10. napján kelt 5.P.20.722/2007/47. számú ítélete ellen a felperesek által 48., az I. rendű alperes által 49., a IV-V., X., XIII., XV., XVI. rendű alperesek által 50. és a II-III., VI-VII-VIII-IX., XI-XII., XIV. és XVII. rendű alperesek által 51. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgyára vonatkozó részében helybenhagyja.

A perköltségre és a le nem rótt illetékre vonatkozó részében részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

Mellőzi az I-II. és III-IV. rendű felperesek külön-külön perköltségben való marasztalását, s ehelyett arra kötelezi a felpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az I. rendű alperes részére 159.600 (egyszázötvenkilencezer-hatszáz) forint, a II-III., VI-VII-VIII-IX., XI-XII., XIV. és XVII. rendű alperesek részére 231.600 (kettőszázharmincegyezer-hatszáz) forint, a IV-V., X., XIII., XV. és XVI. rendű alperesek részére 211.700 (kettőszáztizenegyezer-hétszáz) forint elsőfokú eljárásban felmerült költséget.

Az I-II. és IV. rendű felperesek által az államnak fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 520.400 (ötszázhúszezer-négyszáz) forintra felemeli.

Kötelezi a II-III-IV-V., VIII-IX-X., XII-XIII-XIV-XV-XVI. és XVII. rendű alpereseket, hogy 31.800 (harmincegyezer-nyolcszáz) forint, valamint az I-II-III-IV-V., VIII-IX-X.,

XII-XIII-XIV-XV-XVI-XVII. rendű alpereseket, hogy 141.800 (egyszáznegyvenegyezer-nyolcszáz) forint elsőfokú eljárási illetéket fizessenek meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására -, valamint fizessenek meg az államnak a Somogy Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának felhívására 37.440 (harminchétezer-négyszáznegyven) forint állam által előlegezett költséget.

A másodfokú eljárásban felmerült költségét mindegyik fél maga viseli.

Kötelezi - egyetemlegesen - az I-II. és IV. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 141.800 (egyszáznegyvenegyezer-nyolcszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a III.-IV. rendű felperesek tulajdonában áll az I-II. rendű felperesek haszonélvezeti jogával terhelt a k-i 000. helyrajzi számon nyilvántartott, K, P. utca 17. szám alatti 1212 négyzetméter nagyságú ingatlan. Az ingatlannal közvetlenül szomszédosak a P. utca 15., valamint a P. utca 19. szám alatti ingatlanok, továbbá sarokszomszédos a telekalakítások után kialakult 000/3. helyrajzi számú, K, P. utca 15/A. szám alatt fekvő ingatlan. Ennek az ingatlannak a korábbi tulajdonosa az I. rendű alperes volt.

A felperesek az ingatlanukon az 1998-ban megkezdett építkezéssel egy igényes kivitelezésű, többszintes családi lakóházat építettek. A lakóház udvar felőli részén teraszt alakítottak ki, az udvarukat füvesítették, az udvar déli részét konyhakertként hasznosítják, gyümölcsfát, szőlőt, málnát telepítettek.

Az I. rendű alperes a P. utca 15/A. szám alatti ingatlanra nyolclakásos társasházat és garázsokat terveztetett és - részben - épített. A 2003-ban megkezdett építkezés ideje alatt a lakásokat és a garázsingatlanokat adásvételi szerződésekkel a II-XIV. rendű alperesekre átruházta, az ingatlan jelenleg a II-XIV. rendű alperesek tulajdonában áll, részben a XV-XVI-XVII. rendű alperesek haszonélvezeti jogával terhelt.

A felperesek építkezését megelőzően épültek fel a P. utca 11. és 13. szám alatti többszintes lakóházak, amelyekből a felperesek ingatlanának kertjébe belátás nyílik. A felperesek építkezésének idején állt már a P. utca 19. szám alatti családi ház, amelyből szintén belátás van a felperesek udvarára. A felperesi építkezést követően, de az alperesi lakóház megépítését megelőzően készült a P. utca 15. szám alatti társasház, amelyből csaknem teljes belátás nyílik a felperesek udvarára.

Az alperesek tulajdonában lévő és az I. rendű alperes által kezdeti építkezéssel létesített társasház lakásaiból, így különösen a III. rendű alperes első emeleti, a II. rendű alperes második emeleti, valamint a XI. és XII. rendű alperesek harmadik emeleti lakásából korlátozás nélküli rálátás nyílik a felperesek ingatlanának udvarára és teraszára, amellyel a felperesek ingatlana a teljes intimitását elveszítette.

A felperesek az eredetileg benyújtott keresetükben 6.700.000 forint kártérítés és kamatai megfizetésére kérték kötelezni az I-XIV. rendű alpereseket az ingatlanuk intimitásának elvesztése miatt. A per során az I. rendű alperessel szemben a keresetüket leszállították és csupán a P. utca 15. szám alatti épület felépítésével a lakóházukban okozott 25.000 forint kár megtérítésére kérték kötelezni.

A Somogy Megyei Bíróság 5.P.21.624/2004/37. számú ítéletében az I. rendű alperest 25.000 forintban, míg a II-XIV. rendű alpereseket - tulajdoni hányaduk arányában - 6.700.000 forint tőkében és kamataiban marasztalta az I-IV. rendű felperesek javára.

Az ítélet ellen a II-XVII. rendű alperesek fellebbezettek.

A Pécsi Ítéltábla a Pf.III.20.451/2006/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Mivel a felperesek nem igazolták, hogy a károsodott ingatlanon milyen joguk áll fenn, továbbá mivel a fellebbező alperesek állítva, hogy nem voltak építetők, vitatták a kártérítési felelősségüket, az ítéltábla kifejtette, hogy a tulajdonos jogosult kártérítésre, mégpedig az építetőkkel szemben. A peradatok szerint az építési engedély birtokosainak minősülnek az I. rendű alperes mellett a II-XIV. rendű alperesek is, ezért az építkezéssel okozott kárért a felelősségük egyetemleges. Megállapította azt is, hogy a kár mértéke sem kellően tisztázott, így az elsőfokú ítélet megalapozatlan, s a bizonyítás hiányosságai csak az eljárás megismétlésével pótolhatóak.

A megismételt eljárásban a felperesek az I-XIV. rendű alpereseket kérték egyetemlegesen 5.082.000 forint kár és annak 2005. december 1. napjától járó törvényes kamatai megfizetésére kötelezni, azzal, hogy az ingatlanuk forgalmi értékének 6 %-ában határozták meg az intimitás elvesztése miatt bekövetkezett értékcsökkenés mértékét. A XV-XVI-XVII. rendű alpereseket ennek tűrésére kérték kötelezni.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, illetve a megismételt eljárásban arra hivatkozott, hogy vele szemben előterjesztett kereset nincs, ezért a per megszüntetésének lenne helye.

A II-XIV. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, arra hivatkozással, hogy a felperesek ingatlanának teljes körű intimitása már a P. utca 11., 13., 15. és 19. szám

alatti lakóházak felépítésével elveszett, az ő lakóházuk sem zavarja a felpereseket a korábban felépült ingatlanoknál nagyobb mértékben, s a felpereseknek egyébként is számolniuk kellett az intimitás megszűnésével, hiszen nem családi házas környezetben építkeztek.

Az elsőfokú bíróság ítéletében 2.363.130 forint és annak 2005. december 1. napjától járó kamatai megfizetésére kötelezte az I-XIV. rendű alpereseket egyetemleges kötelezettséggel, míg a XV-XVI. és XVII. rendű alpereseket ennek tűrésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és az I-II. rendű felpereseket 400.000 forint, a III-IV. rendű felpereseket pedig 100.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperesek javára.

Az I-XIV. rendű alpereseket 160.000 forint, az I-II. rendű felpereseket 250.000 forint, míg a IV. rendű felperest 100.000 forint illeték és költség megfizetésére kötelezte az állam javára, míg a többi feljegyzett illetékköltséget az állam viseli az ítélet rendelkezése értelmében.

Az ítélet indokolása szerint az alperesi társasház megépítését megelőzően épített K, P. utca 11. és 13. szám alatti ingatlanokból belátás nyílt a felperesi ingatlanra, annak kertjére, illetve a 11. számú lakóépület harmadik emeleti közlekedő folyosójának északnyugati sarkából a felperesi ingatlan teraszára is részben rá lehetett látni. A P. utca 15. szám alatti ingatlanból volt a legnagyobb mértékű rálátás a felperesi ingatlan kertjére. A P. utca 19. szám alatti családi házból a felperesek kertjére részlegesen lehetett rálátni korábban és csak nagyon kis mértékben a felperesek teraszára. Mindebből következően az alperesek építkezését megelőzően a felperesek ingatlanának intimitása az udvar és a kertrész vonatkozásában már korábban elveszett, ugyanakkor a teraszra a P. utca 11. számú ház felső szintjéről, azaz távolról lehetett csak rálátni, míg a közvetlenül szomszédos P. utca 19. szám alatti lakásból is csupán nagyon részleges rálátás nyílt. Ezzel szemben az alperesi társasház felépülése után nem csak az udvari részre, hanem a felperesek teraszára is - mindössze 31 méter távolságból -, akadálytalan belátás nyílik, ezzel pedig a terasz intimitása is teljes egészében megszűnt.

Az ingatlan 2005. évi 84.400.000 forint forgalmi értékéből 7 %-os értékcsökkenést okozott a korábban megépült épületek miatti intimitásvesztés, ezért az alperesi épület felépítésekor 78.771.000 forint volt a felperesek ingatlanának a forgalmi értéke. E forgalmi értékben a terasz intimitásának elvesztése - az elsőfokú bíróság mérlegelése szerint - 3 %-os csökkenést okozott, amely 2.363.130 forintnak felel meg, ezért ennek megfizetésére kötelezte egyetemleges kötelezettséggel az I-XIV. rendű alpereseket a tulajdonos III-IV. rendű felperesek javára, s a keresetben megjelölt időponttól kötelezte késedelmi kamat megfizetésére is az alpereseket.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása iránt valamennyi peres fél fellebbezett.

A felperesek fellebbezésükben az alperesek marasztalását 2.363.130 forinttal kérték felemelni, mert álláspontjuk szerint 6 %-os forgalmi értékcsökkenés állapítható meg.

Az I. rendű alperes elsődlegesen vele szemben a per megszüntetését kérte, az ítélet rá vonatkozó részének hatályon kívül helyezése mellett, figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint vele szemben hatályos kereset előterjesztésére nem került sor. Az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálata esetén elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatását és vele szemben előterjesztett kereset elutasítását kérte, másodlagosan pedig eljárási szabálysértés miatt az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A II-III., VI-VII-VIII-IX., XI-XII., XIV. és XVII. rendű alperesek az ítélet részbeni megváltoztatását és a velük szemben előterjesztett kereset teljes elutasítását kérték. Bizonyítási indítványukban más ingatlanforgalmi szakértő kirendelése iránti kérelmet is előterjesztettek.

A IV-V., X., XIII., XV-XVI. rendű alperesek ugyancsak az ítélet részbeni megváltoztatását és velük szemben előterjesztett kereset elutasítását kérték.

A fellebbezések a per főtárgyára vonatkozó részükben alaptalanok.

Az alperesek eljárási szabálysértésre is hivatkoztak, ezért a másodfokú bíróságnak elsődlegesen azt kellett megvizsgálni, hogy volt-e az elsőfokú eljárásban olyan eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatát meggátolná és annak hatályon kívül helyezését tenné indokolttá.

Az I. rendű alperes fellebbezésében is arra hivatkozott, hogy a felperesek a megismételt eljárásban nem terjesztettek elő vele szemben „joghatályos” keresetet és ezért az I. rendű alperes marasztalásával az elsőfokú bíróság a Pp.215.§-ának megsértésével az érdemi döntés korlátain túlterjeszkedett.

A Pp.146.§-ának (1) bekezdése szerint a felperes a keresetét az elsőfokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig bármikor megváltoztathatja. A (2) bekezdés értelmében a keresetet az (1) bekezdésben meghatározott időpontig lehet, az 51.§ alapján az eredetileg perbe nem vont alperesekre is kiterjeszteni. Ebből következően a megismételt eljárásban nem volt szükség arra, hogy a felperesek az I. rendű alperessel szemben külön pert indítsanak és a perek egyesítésére kerüljön sor. A keresetüket a hatályon kívül helyezés után indult eljárásban is előterjeszthették, amit meg is tettek. Az elsőfokú bírósághoz 2. sorszám alatt 2007. május 31-én érkezett beadványukban a keresetüket kiterjesztették és az I. rendű alperes I. rendű alperes kötelezését is kérték a II-XIV. rendű alperesekkel egyetemesen. E beadványukat a bíróság az I. rendű alperes részére 2007. június 12. napján kézbesítette, amellyel a kereset szabályszerű közlése megtörtént.

Ugyancsak eljárási szabálysértésre hivatkozással az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak az eljárás megismétlésére utasítását kérték a II-III., VI-VII-VIII-IX., XI-XII., XIV. és XVII. rendű alperesek, arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság olyan szakértői véleményre alapította a döntését, amely nem szabályszerű körülmények között készült. A szakértő ugyanis a kiegészítő szakértői véleményének alapját képező helyszíni szemléről csak az I. rendű alperes képviselőjét értesítette, és W.L. igazságügyi szakértő szemlájén a II-XVII. rendű alperesek jogi képviselői nem vehettek részt.

Nem vitás az, hogy a szakértő az eljárása során mulasztott és a II-XVII. rendű alperesek jogi képviselőjét a helyszíni szemle idejéről nem értesítette, ezért a képviselők a szemlén nem tudtak részt venni. A szakértő e mulasztása következtében azonban a II-XVII. rendű alpereseket nem érte a per érdemére is kiható jogsérelem. Egyrészt, mert a kiegészítő szakértői véleményét a szakértő fényképekkel is alátámasztotta, illusztrálta, másrészt a kiegészítő szakértői véleményre az alperesek észrevételeket tehettek és tettek is, a szakértőt ezt követően az elsőfokú bíróság tárgyaláson meghallgatta, s a kiegészítő szakértői vélemény ténymegállapításait az alperesek nem vitatták. Az pedig, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelt ki az alperesek indítványa ellenére másik szakértőt és ezen indítvány mellőzését az ítéletében nem indokolta, nem minősül olyan súlyos eljárási szabálysértésnek, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

Nem volt tehát akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság érdemben felülbírálja.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy az alperesi telek térmértéke, alakja, utcafronti mérete és a helyi rendezési terv lehetővé tette, hogy ezen az építési telken olyan méretű lakóházat építsenek fel és azt a telken belül úgy helyezték el, hogy annak ablakaiból, teraszairól ne lehessen a felperesek lakóházának teraszára belátni.

Kiegészíti a tényállást W.L. igazságügyi műszaki és ingatlanforgalmi szakértőnek a másodfokú eljárásban adott kiegészítő véleménye alapján azzal is, hogy a felperesi lakóház teraszára való teljes belátás az alperesi lakóház közös határ felőli részén lévő lakásokból 3 %-kal csökkentette a felperesek ingatlanának forgalmi értékét.

Az így kiegészített tényállás alapján helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése a per főtárgyára vonatkozó részében.

A Ptk.2.§-ának (2) bekezdése szerint a törvény biztosítja a személyeknek az őket megillető jogok szabad gyakorlását, e jogok társadalmi rendeltetésének megfelelően. Ebből következően a tulajdonjogból eredő használati és birtoklási jogosítvány sem eredményezheti mások jogainak csorbítását, vagyis e jogokat is mások jogaival összhangban kell gyakorolni. Erre is figyelemmel mondja ki a törvény 100.§-a azt, hogy a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen szomszédait

szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné. A törvény idézett rendelkezéseiből következően a perben azt kellett tehát vizsgálni, hogy az alperesek a többlakásos lakóház felépítésével és annak elhelyezésével nem lépték-e túl a tulajdonjog gyakorlásával szükségképpen együtt járó zavarás kereteit, miután a tulajdonos a saját ingatlanán megvalósítandó építkezés során köteles figyelemmel lenni másokra, így különösen a szomszédaira, illetve azok jogaira.

A kiegészített tényállás szerint a peradatokból az volt megállapítható, hogy az alpereseknek módjuk lett volna arra, hogy az építési telken olyan méretű és elhelyezkedésű lakóházat építsenek fel, amelynek ablakaiból és teraszairól nem nyílik a felperesek teraszára közvetlenül belátás. Azzal a magatartásukkal, hogy az építkezést nem így folytatták le, a felperesek - az ingatlan tulajdonos III-IV. rendű felperesek - tulajdonában álló ingatlan intimitását szükségtelenül csökkentették, amivel kárt okoztak. E kárt pedig a Ptk.339.§-ának (1) bekezdése szerint - a Ptk.344.§-ának (1) bekezdése szerint egyetemleges kötelezettséggel - kötelesek az ingatlan tulajdonos felpereseknek megfizetni.

A kár mértékét az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy az alperesi társasház felépítésekor a felperesi ingatlan udvara (kertje) intimitással már nem rendelkezett, mert arra a P. utca 15. szám alatti társasházból teljes belátás nyílt, a P. utca 11. és 19. szám alatti házakból pedig az udvar (kert) nagy részére rá lehetett látni. Ezzel szemben a P.utca 11. számú társasház harmadik emeleti folyosójának egy részéről csupán távolról és csak a felperesi terasz külső részére van rálátás, a P. utca 19. szám alatti házból pedig gyakorlatilag nincs. Mindebből az következik, hogy a felperesi ingatlan kert, illetőleg udvar részének intimitása az alperesi építkezéskor már hiányzott, ezért azt nyilvánvalóan az alperesek az építkezésükkel nem csorbították, ezért alaptalan a felperesek fellebbezése a megállapított kártérítés összegének további 3 %-kal való felemelése iránt.

A fent kifejtettekből azonban az is következik, hogy a terasz intimitását az alperesek vonták el azzal, hogy szükségtelenül úgy építkeztek, hogy a társasház egyes lakásaiból teljes belátás nyílik a teraszra. Az alperesek ezzel ellentétes perbeli állításai nem csak a szakértői véleménnyel, de a helyszíni tárgyalás adataival is ellentétesek.

A terasz intimitásának elvesztése az igazságügyi szakértő másodfokú eljárásban kiegészített szakvéleménye szerint 3 %-kal csökkenti a felperesek ingatlanának forgalmi értékét. Ez a mérték megegyezik az elsőfokú bíróság által megalapozatlanul - szakvélemény nélkül - becsült mértékkel. Most már a szakértői véleménnyel alátámasztva az elsőfokú bíróság összecszerűségében helyesen állapította meg a kár és a fizetendő kártérítés összegét, ezért a másodfokú bíróság a per főtárgyára vonatkozó részében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Másik szakértő kirendelését a másodfokú bíróság mellőzte, mert a korábban eljáró szakértő véleményének kiegészítésével az ítélet megalapozatlansága kiküszöbölhető volt.

Tévesnek találta a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a perköltségre és a le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseit, ezért a Pp.253.§-ának (2) és a (3) bekezdése alapján ebben a részében az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta az alábbiak szerint.

Bár az I-II. rendű felperesek keresete teljes egészében alaptalan volt, nem volt elkülönült keresetük a III-IV. rendű felperesek keresetétől, ezért a Pp.82.§-ának (1) bekezdése értelmében egyetemleges marasztalásuknak van helye. A felperesek a kereseti kérelmükhöz képest mintegy 2/3 részben pervesztesek lettek, ezért a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján részperköltség megfizetésére kötelesek az alperesek részére.

Az alpereseket képviselő ügyvédek munkadíjának összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (1) bekezdése alapján a pernyertesség arányában állapította meg, amelyre tekintettel a jogi képviselőket személyenként 98.600 forint elsőfokú munkadíj illeti meg, amiből le kell vonni 14.893 forint (lent részletezendő) felperesek által előlegezett és megtérítendő szakértői díjat. A hatályon kívül helyezéssel végződött másodfokú eljárásban megállapított perköltségből a II-III., VI-VII-VIII-IX., XI-XII., XIV. és XVIII. rendű alperesek részére 60.000 forint, míg a többi alperes részére 43.400 forint - pernyertességgel arányos - ügyvédi munkadíj jár. Az IM. rendelet 3.§-ának (4) bekezdése szerint a megismételt elsőfokú eljárásra 50 %-os munkadíj jár a jogi képviselők részére, így az I. rendű alperest megillető munkadíj - figyelemmel arra, hogy a hatályon kívül helyezési eljárással végző korábbi másodfokú eljárásban nem vett részt - 133.000 forint + ÁFA, azaz 159.600 forint . A II-III., VI-VII-VIII-IX., XI-XII., XIV. és XVII. rendű alpereseket képviselő ügyvéd részére jár a korábbi elsőfokú eljárásra jutó munkadíj, továbbá a hatályon kívül helyező végzésben az alperesek javára megállapított perköltségnek a pernyertességgel arányban járó része, azaz 60.000 forint, továbbá a megismételt eljárásra a 49.300 forint általános forgalmi adóval növelt összege, azaz 231.600 forint, míg a IV-V., X., XIII., XV. és XVI. rendű alperesek részére a korábbi elsőfokú perköltség, a hatályon kívül helyező végzésben megállapított költségnek a pernyertességgel arányban álló összege 43.400 forint és a megismételt eljárásban 49.300 forint, összesen ÁFÁ-val növelve 211.700 forint.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság a felperesek által az államnak fizetendő le nem rótt illeték összegét is. A felperesek a kereseti kérelmükhöz képest 4.336.840 forint erejéig lettek pervesztesek, amely után a Pp.81. §-ának (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet (Kmr.) 13. §-ának (2) bekezdése értelmében kötelesek megfizetni az elsőfokú eljárási illetéket, továbbá a hatályon kívül helyezéssel végződött másodfokú eljárás illetékét is, ami összesen 520.400 forint, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított és az állami adóhatóság felhívására I-II. és IV. rendű felperesek által fizetendő illeték összegét -

a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján hivatalból - 520.400 forintra felemelte. A III. rendű felperes személyes költségmentességben részesült, ezért illetékfizetési kötelezettség nem terheli.

Az alperesek a Pp.81.§-ának (1) bekezdése, illetőleg Kmr.13.§-ának (2) bekezdése alapján kötelesek az államnak megfizetni a pervesztességükkel arányos eljárási illetéket. Ebből következően az alpereseket egyrészt terheli 141.800 forint elsőfokú eljárási illeték, azon kívül fellebbezési eljárási illeték fizetésére is kötelesek a hatályon kívül helyezéssel végződött másodfokú eljárás tekintetében. Az alperesek az akkori fellebbezésükre összesen 110.000 forint fellebbezési eljárási illetéket leróttak, így 31.800 forint illetékfizetési kötelezettség terheli még őket. Ebben az eljárásban az I. rendű alperes nem vett részt, ezért a 31.800 forint illeték megfizetésére csak a többi alperes köteles, míg a 141.800 forint elsőfokú illeték valamennyi alperest terheli.

Az alapeljárásban a felperesek 234.037 forint szakértői költségelőleget fizettek ki, amelynek 1/3 része, 44.680 forint az alpereseket terheli. A másodfokú bíróság az alpereseket megillető perköltség összegénél a 14.893 forint költséget levonva állapította meg az I. rendű, valamint a II. rendű és társai, illetőleg a IV. rendű és társai alpereseket megillető perköltség összegét.

A megismételt eljárásban a felperesek 86.617 forint szakértői költséget előlegeztek, míg 37.440 forint szakértői költséget a bírósági gazdasági hivatal előlegezett meg, amelyet a részleges pervesztességük következtében a Pp.81.§-ának (1) bekezdése és a Kmr.15.§-ának (2) bekezdése értelmében kötelesek az alperesek az államnak megfizetni.

A jelen másodfokú eljárásban a felperesek és az alperesek fellebbezése azonos pertárgy értékre vonatkozott, s valamennyi fellebbezés sikertelen volt, ezért a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján az ítéltábla úgy rendelkezett, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költségét mindegyik fél maga viseli.

A Pp.78.§-ának (1) bekezdése és a Kmr.13.§-ának (2) bekezdése értelmében a költségkedvezményben nem részesült I-II. és IV. rendű felperesek kötelesek megfizetni az államnak a sikertelen fellebbezésük folytán felmerült 141.800 forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az alpereseket fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezni nem kellett, mert az I. rendű alperes a fellebbezésére a teljes 141.800 forint illetéket leróta.

A másodfokú eljárásban beszerezett kiegészítő szakértői vélemény 6.480 forint költségének az előlegezésére az ítéltábla az alpereseket kötelezte. A szakvélemény kiegészítése az alperesek sikertelen fellebbezése kapcsán vált szükségessé, ezért ennek költségét is az alpereseknek kell viselni.

P é c s , 2009. február 12.

Dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k.
előadó bíró, Dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró